ISSN 1211-2615

vexilologie

ZPRAVODAJ ČESKÉ VEXILOLOGICKÉ SPOLEČNOSTI 174

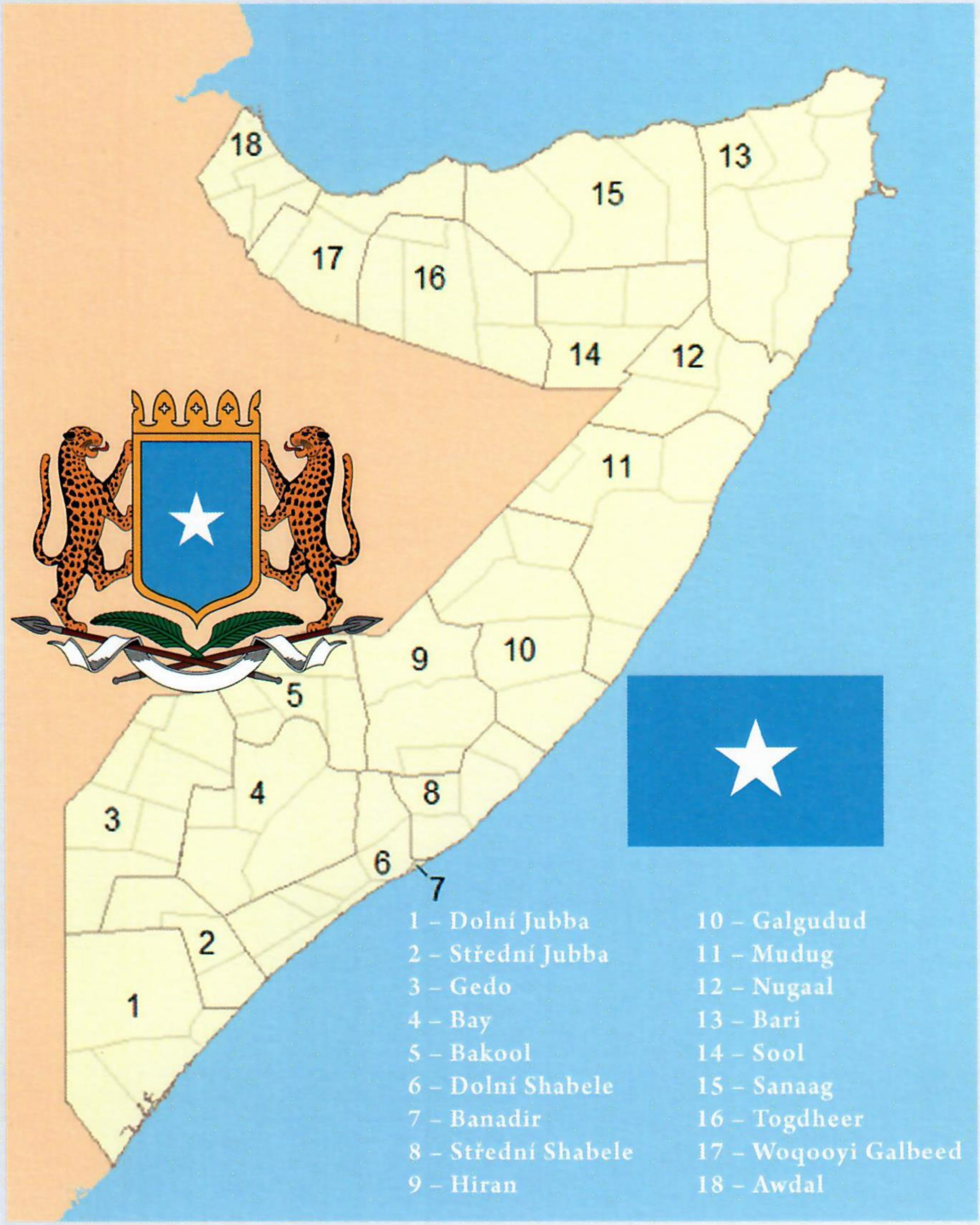

JAROSLAV MARTYKÁN

SOMÁLSKO – ZNOVU HROZÍ ROZPAD?

Zatímco v předcházejících článcích na somálské téma[1)] jsem se zabýval vlajkami různých separatistických nebo autonomních států a oblastí, které se na somálském území fakticky, i když někdy jenom krátkodobě, konstituovaly od pádu autoritářského režimu prezidenta Barreho v r. 1991,[2)] tento článek se chce zaměřit na nebezpečný fenomén tzv. mini-států, jejichž souboj o nadvládu nad jednotlivými kmenovými územími může i po budoucí definitivní porážce islamistů z al-Šabábu ohrozit územní jednotu Somálska.

Když současně s mírovou smlouvou přijala somálská prozatímní vláda v únoru 2004 tzv. Národní chartu netušila, jakému nebezpečí vystavila jednotu své země. Federalizovala státní zřízení země a legalizovala vytváření autonomních federovaných států a oblastí, které zmocňovala mj. i k přijetí vlastních ústav, státních vlajek, znaků a hymen. Ústřední vláda zamýšlela udělováním těchto privilegií jednotlivým kmenovým společenstvím nebo kmenům uspokojovat mocenské choutky jejich náčelníků, budou-li aktivně bojovat za jednotu země a vzdají-li se sporů se svými sousedy. Územní úspěchy radikálního hnutí al-Šabáb a jeho militantních spojenců v letech 2007-2008, však vedly k rozsáhlé emigraci intelektuálních elit ze všech oblastí, kmenů a společenských vrstev Somálska. Stále se rozšiřující diaspora na jedné straně podporovala své příslušníky doma, na druhé však stále více požadovala na ústřední vládě, aby zabránila jejich pronásledování milicemi al-Šabáb. A když toho vláda v Mogadišu nebyla schopna, začali se domácí představitelé jednotlivých kmenů či kmenových společenství a jednotlivých oblastí, za mohutné podpory exulantských kruhů, domáhat práva chránit se před pronásledováním sami. S odvoláním na Národní chartu se začali vyčleňovat ze Somálské republiky a vyhlašovat autonomní státy či poloautonomní oblasti a přebírat iniciativu, aniž se prozatímní vlády ptali na souhlas. Ambiciózní vyhlašování těchto kvazi-států ohrožuje jednotu země i z toho důvodu, že se tak děje nikoliv v samotném Somálsku, ale v různých městech Evropy, USA a některých arabských a sousedních afrických států, kde exulanti – mocensky neukojení politici, podnikatelé a intelektuálové – sídlí ve větších počtech a byť se k jednotě Somálska formálně hlásí. Stav, kdy vláda odmítá existenci těchto mini-států uznat, vede k jejich konfrontaci s federální vládou i ke sporům navzájem, a to ať o hranice či o právo vládnout na stejném území. Demografická struktura obyvatelstva Somálska vede k tomu, že každé kmenové společenství či kmen touží po vyhlášení vlastního státu, aby legalizoval svůj nárok na podíl při čerpání mezinárodní pomoci a domácích zdrojů či podíl na moci při účasti ve federální vládě. A tak všechny kmeny žijící na stejném území prosazují vytvoření takového poloautonomního mini-státu.

Podle studie somálských politologů[3)] bylo v Somálsku vyhlášeno od r. 2006 nejméně 30 autonomních regionálních mini-států, takže do r. 2012 v zemi existovalo přes 40 centrální vládou neuznaných státečků s vlastními samozvanými prezidenty, ministry a parlamenty, ale i vlajkami, hymnami či webovými stránkami. Jejich přehled je obsahem tohoto článku.

JIHOZÁPADNÍ SOMÁLSKO

Regionem nejvíce ohroženým roztříštěností bylo šest oblastí země kdysi sdružených do tzv. Jihozápadního Somálska, tedy Bay, Bakool, Gedo, Dolní Jubba, Střední Jubba a Dolní Shabelle. Vládu nad nimi si nárokovalo celkem čtrnáct mini-států.

Nejstarším z nich byl **Stát Jihozápadní Somálsko** *(Dowlad Goboleedka South West Somalia State)* z let 2002-2006, který obnovil svou činnost v dubnu 2011 a jehož prezident Sayid Ali Sheikh

Mahamed usiloval o nadvládu nad všemi šesti oblastmi na jihozápadě země. Jeho vláda vystupovala pod vlajkou původní autonomie, kterou jsme přinesli ve *Vexilologii* č. 154, s, 2997.

Stejné území však chtěl ovládnout další mini-stát, vyhlášený 12.5.2011 v Londýně (Velká Británie) a to pod původním somálským názvem **Koofur-Galbeed ee Soomaaliya** *(Maamul Goboleedka Koofur-Galbeed ee Soomaaliya)*. Vláda prezidenta Dr. Aliho Abdi Aw Baaba vystupovala pod stejnou vlajkou, z níž však byly vypuštěny úzké černé proužky lemující prostřední červený pruh **(Obr. 1)**.

Vládu nad stejným územím si však nárokoval i **Stát Shabelle-Jubba** *(Maamul Goboleedka Shabeelaha-Jubba)*, vyhlášený 6.4.2012 v Columbusu (USA) prezidentem Dr. Abdilkadirem Noorem Awo. Vlajku tohoto státu tvořily tři vodorovné pruhy – červený, světlomodrý a zelený – s bílou pěticípou hvězdou uprostřed každého pruhu **(Obr. 2)**. [4] Její podobnost s vlajkou původního Jihozápadního Somálska je zřejmá.

Skromnější byly územní nároky nejstaršího ze zdejších uchazečů o vládu, **Somálského státu Jubbaland (1)** *(Maamul Goboleedka Jubbaland ee Soomaaliya)*, vyhlášeného 19.11.2010 v Minnesotě (USA) – jeho prezident Mohamed Rashid Haji Ali chtěl vládnout pouze oblastem Bay, Bakool, Gedo, Dolní Jubba a Střední Jubba. Jubbaland (1) měl červeno-zelenou vlajku s hlavou slona v modrém disku uprostřed a bílým nápisem „Jubbaland State of Somalia" při horním okraji **(Obr. 3)**.[5]

V oblastech Gedo, Dolní a Střední Jubba chtěl s pomocí keňských intervenčních sil vládnout **Somálský stát Azania** *(Dawlad Goboleedka Azaaniya ee Soomaaliya)*, vyhlášený 3.4.2011 v Nairobi (Keňa). O jeho historii i následném ustavení na somálském území jsme psali ve Vexilologii č. 164, s. 3221, kde najdete i jeho vlajku. Ta se 22.3.2013 stala i symbolem **Somálského státu Azania – Raskamboni** *(Maamul Goboleedka Azaaniya Raskamboni)*, v němž se dosavadní Somálský stát Azania spojil s Jubalandem, založeným 10.11.2010 v oblasti Gedo a ovládaným milicemi *Raskamboni*. Tato skupina hrála rozhodující roli v procesu ustavování federálního státu Jubaland, který již byl vyhlášen (viz Vexilologie č. 172, s. 3388).

Jako opozice proti Azanii vznikl 28.1.2012 v Columbusu (USA) **Stát Jubbaland (2)** *(Maamul Goboleedka Jubbaland)*, za kterým stáli místní obyvatelé obávající se vlivu Keni v zemi. Vláda prezidenta Dr. Ahmeda Faraha Du´aaleha však neměla styky se zeměmi podporujícími Azanii, ale ani s místními provládními milicemi Raskamboni a Ahlu Sunna Waljama´a, bojujícími s islamistickými milicemi al-Šabáb. List vlajky Jubbalandu (2) byl rozdělen na tři vodorovné pruhy – žlutý, červený, zelený – oddělené úzkými bílými proužky a překryté žerďovým klínem světlomodré barvy s bílou hvězdou **(Obr. 4)**.[6] Vlajka byla koncipována jako syntéza barev vlajek Keni, Etiopie a Somálska, aby vyjádřila touhu po shodě těchto tří sousedních zemí.[7]

Pokusy o ovládnutí Geda, Dolní a Střední Jubby však pokračovaly a spory různých frakcí o vliv v přístavu Kismaayo dokládají, že mohou nabýt i ozbrojených forem. Dne 30.11.2012 se pod vedením velitele milicí Raskamboni Ahmeda Mohameda Islama „Madoobeho" sešli v Kismaayu představitelé těchto tří oblastí a vytvořili pět výborů, které se zaměřily na přípravu ustavující konvence **Somálského státu Jubbaland (3)** *(Maamulka Jubbaland State of Somalia)*. Návrh jeho ústavy byl zpracován konvencí v březnu a přijat 2.4.2013; v článku 4 (Vlajka a symboly) stanoví, že vlajkou nové autonomie tvoří list, tvořený třemi vodorovnými pruhy – zelený, světlomodrý, bílý – překrytými světlomodrým žerďovým klínem s bílou pěticípou hvězdou.[8] Poprvé byla vztyčena 4.4.2013 v hlavním městě Bu´ale (o poměru stran 1:2) a vlála i 15.5.2013 při zvolení Ahmeda Mohameda Islama prvním prezidentem tohoto státu.[7] Vlajka se stala i symbolem Přechodné správy Jubby, která byla po jednání s ústřední vládou v Addis Abebě vyhlášena 28.8.2013, a její vyobrazení jsme již uveřejnili.[9]

Dolní a Střední Jubbě a Dolnímu Shabelle by rád vládl **Stát Udubland** *(Maamul Goboleedka*

Udubland State), vyhlášený 17.2.2011 v saúdskoarabské Džiddě. O přemístění vlády prezidenta Ibrahima Abdullahiho Adowa ze zahraničí na somálskou půdu, jakož i o vlajce tohoto státu jsme psali ve *Vexilologii* č. 164, s. 3221.

S nadvládou pouze v Dolní a Střední Jubbě se mínily spokojit čtyři somálské mini-státy: Jubba-Raas, Jubba-Jaziira, Dooxada Cagaaran a Greenland.

Somálský stát Jubba-Raas *(Maamul Goboleedka Jubba Raas)* byl založen 8.1.2012 ve Stockholmu (Švédsko) jako stát komunity Biyo-Maal, která v čele nového státu podporovala prezidenta Abdi Qadira Mahmuuda Yuusufa. Zelený list vlajky (**Obr. 5**) tohoto mini-státu byl při dolním okraji doplněn světlomodrým pruhem, ze kterého vyrůstal zlatý kukuřičný klas se čtyřmi zelenými listy, a s bílou hvězdou v modrém kantonu.[10)]

Komunita uprchlíků z kmene Shiiqaal usazená v sousední Keni vyhlásila v Nairobi 30.4.2011 **Stát Jubba-Jaziira** *(Maamul Goboleedka Jubba Jaziira)*. Už když shromáždění exulantů 3.1.2011 očekávalo v keňském hlavním městě budoucího prezidenta Abdi Ahmeda Ousmaana, vítalo ho tyrkysově zelenými vlajkami s bílou pěticípou hvězdou uprostřed (**Obr. 6**).[11)]

Dne 8.5.2011 stihli ještě v Mogadišu vyhlásit třetího pretendenta o vládu nad stejnými územími, **Stát Dooxada Cagaaran** *(Maamul Goboleedka Dooxada Cagaaran)*, tedy česky „Správu údolí Cagaaranu", v čele s prezidentem Ali Mohamedem Ibrahimem. Vlajka tohoto mini-státu nesla na zeleném listu červený půlměsíc a v horním rohu bílou hvězdu ve světlomodrém pravoúhlém trojúhelníku, jehož přepona vedla z dolní třetiny žerďového okraje do poloviny horního okraje listu (**Obr. 7**).[12)]

Čtvrtým a posledním uchazečem o vládu nad Dolní a Střední Jubbou byly **Somálské státy Jubby – Greenland** *(Maamul Goboleedka Greenland States)*, založené 21.11.2011 v distriktu Eastleigh v keňském Nairobi, zvaném „malé Mogadišo". O jejich vlajce zatím nemáme žádnou zprávu.

Dalším mini-státem v Jihozápadním Somálsku byl **Stát Jubba a Shabelle** *(Maamul Goboleedka Jubba iyo Shabeelaha)*, založený 5.7.2011 v Džiddě na etnickém principu – vedle příslušníků kmenů Digil a Mirifle za ním stáli i tzv. somálští Bantuové (známí i jako Jareerweyne), tedy potomci přistěhovalců z východní a střední Afriky, sdružení v Hnutí za osvobození somálských Bantuů (SBLM). Jeho prezident Abdi Osman Omar chtěl kontrolovat části Dolní a Střední Jubby a části oblasti Bakool. Státní vlajka (**Obr. 8**) byla vodorovně rozdělena na horní bílé a spodní zelené pole se zelenou siluetou stromu ve vlající části a světlomodrým rovnostranným trojúhelníkem při žerdi. Velká bílá hvězda byla umístěna uprostřed trojúhelníku, v bílém pruhu pak poblíž vrcholu trojúhelníku kruh 9 černých hvězdiček.[13)]

Zatím posledním autonomním objektem na území Jihozápadního Somálska byl **Stát Baay** *(Dowlad Gobolka Baay)*, který byl v návaznosti na postup ozbrojených sil Etiopie a Africké unie AMISOM 27.2.2013 vyhlášen ve městě Baidoa pod vedením guvernéra Abdi Aadana Hasoowa; používal somálskou státní vlajku.

STŘEDNÍ SOMÁLSKO

Silné mocenské pozice islamistů ve středním Somálsku od r. 2009 způsobily, že na tomto území nebyl vyhlášen ani efektivně ustaven v tomto období žádný autonomní nebo secesionistický stát. O mocenské pozice v nejbližším okolí hlavního města – tedy regiony Banadir a Střední Shabelle, popř. Dolní Shabelle - usilovalo celkem devět mini-států.

S hlavním městem Mogadišem sousedící oblast Banadir by rád ovládal samozřejmě **Stát Banadir** *(Maamul Goboleedka Banaadir State)* založený 19.9.2011 příslušníky národnostní menšiny *Banadiri*, tedy převážně Araby z Ománu a Jemenu z mogadišských obvodů Hammerwein a Shingani, kteří neměli vlastní ozbrojené milice. Prezident Abba Awow Haaji „Suufi" se však opíral kromě přívrženců

z hlavního města i o Araby z okresů Merca a Brava v Dolním Shabelle. Jeho stát používal vedle vlastního státního znaku somálskou státní vlajku.[14)]

Již v prosinci 2011 se však z Nairobi ozvala emigrace z dané oblasti, že má rovněž zájem o vládu nad Banadirem, ke kterému ovšem ještě připojila Střední a Dolní Shabelle. Tak vznikl **Stát Banaadirland** *(Maamul Goboleedka Banaadirland State)*, který nepoužíval žádné vlastní vlajky a hlásil se ke státní vlajce Somálska.

V odpověď na aktivity banaadirlandského prezidenta Abdulle Hassana Nurrowa založili 5.3.2012 v Mogadišu příslušníci místního vládnoucího kmene Hawiye **Stát Ex-Banadir** *(Maamul Goboleedka Ex-Banaadir State)*, jehož prezident Mohammed Abdirahman Ali usiloval o stejná území. Protože zásah somálské vlády, která se postavila proti ustavení tohoto mini-státu, přerušil ustavující shromáždění kmenových staršinů, nebyly symboly nové autonomie vůbec přijaty.

Ovládnutí stejné trojice oblastí si vytýčily za svůj cíl i **Spojené státy Abweynu** *(Maamul Goboleedka United States of Abweyn)* vyhlášené 19.9.2011. Jejich prezident Abdullahi Abdi Mohamed „Dulle" je deklaroval pod provizorní bílou vlajkou se státním znakem uprostřed modrého panelu (**Obr. 9**).[15)]

S Banadirem a Středním Shabellem se mínil spokojit **Stát Hamar a Hamardaye** *(Maamul Goboleedka Xamar iyo Xamardaye)*, ustavený 15.5.2011 v Nairobi a vedený Jibrilem Haji Mahamuudem „Jilicowen". List jeho vlajky [16)] byl šikmo rozdělený na modré žerďové pole s bílou hvězdou a červené vlající pole s emblémem v dolním cípu (**Obr. 10**). Hlavním prvkem emblému je v této oblasti oblíbený maják, připomínající přístavy somálských pirátů, podložený dvěma puškami a lemovaný dvěma obilními klasy; obdobný emblém ostatně používal i již zmíněný stát Banadir.

Ještě skromnější byl prezident **Státu Hir a Maanyo** *(Maamul Goboleedka Hir iyo Maanyo)* Ahmed Bajuu – ten by rád vládl jen Dolnímu a Střednímu Shabelle. V dubnu 2011 vyhlášený stát patrně svou vlajku vůbec neměl.

O vládu nad Středním Shabelle však musel Bajuu soupeřit se **Státem Shabeelaha Dhexe** *(Maamul Goboleedka Shabeelaha Dhexe)* neboli Střední Shabelle vyhlášeným v lednu 2011. Od dubna 2011 používal stát modrou vlajku se žlutou kotvou (**Obr. 11**), odkazující k místní tradici námořní plavby. Byla představena při návštěvě prezidenta tohoto mini-státu Ali Madaheye Yawleho v Puntlandu.[17)]

Na druhé straně dosud postrádáme informaci o vlajce dalšího uchazeče o správu Středního Shabelle, a to **Somálského státu Wargaadhi** *(Maamul Goboleedka Wargaadhi State)*, který byl vyhlášen 20.5.2011 v Nairobi (Keňa) v čele s prezidentem Yuusufem Hundubayem Ali „Yuudou".

Vlajku však používal také poslední z mini-států v okolí Mogadiša **Jiin-Webi** *(Maamul Goboleedka Jiin Webi State)*, ustanovený 1.10.2011 etnickými menšinami somálských Bantuů (Jareerweyne) a komunitou lidí Wagosha v oblastech Středního a Dolního Shabelle, Střední a Dolní Jubby a Hiranu, kteří jsou utlačování většími somálskými kmeny a živí se převážně jako rolníci. Prezident tohoto státu Mohamed Ahmed Hussein cestoval pod vlajkou (**Obr. 12**), jejíž list byl tvořen třemi vodorovnými pruhy – zeleným, bílým a zeleným – o poměru šířek 2:1:2, přes které byl u žerdi položen světlomodrý trojúhelník s bílou hvězdou; svým vrcholem dosahoval do třetiny délky listu.[18)]

HIRAN

Strategická poloha ve vnitrozemí při etiopské hranici tvoří z oblasti Hiran atraktivní území, o které měly – kromě je dosud ovládající sunnitské milice Ahlu Sunna Waljama´a – zájem čtyři separatistické celky.

Nejstarší z nich byl **Stát Hiiraan a Midland** *(Maamul Goboleedka Hiiraan iyo Midland State)*

vyhlášeny v Londýně 17.6.2010. Jeho zakladatelem a prezidentem jeho správy byl Abdiqadir Adan Abdi, jeho vlajku tvořily tři vodorovné pruhy – bílý, světlomodrý a červený s bílou hvězdou uprostřed světlomodrého klínu vloženého při žerdi (**Obr. 13**).[19)] Stejnou vlajku používal od 23.1.2012 i Stát Ganaane, vyhlášený stařešiny kmenů Digil a Mirifle pro oblasti Gedo, Dolní a Střední Jubba.

Předáci nejvlivnějšího místního kmene Hawadle však nezaháleli a již 13.7.2010 v sousední Keni (Nairobi) proklamovali **Hiiraanský stát** *(Dowlad Goboleedka Hiiraan)*, nárokující si správu celé oblasti. V tom směru podnikli i rázné kroky; na somálské půdě byl s pomocí sunnitských milic Ahlu Sunna Waljama´a ustaven 10.8.2010. Jeho prezident Mohamed Abdi Gab od té doby pod ochranou sunnitských milic aktivně bojuje proti dalším mini-státům, usilujícím o ovládnutí oblasti. O další historii i vlajce Hiiraanského státu jsme již psali ve *Vexilologii* č. 164, s. 3221-3222.

Třetím uchazečem o vládu nad strategickým Hiranem byl **Stát Dooxada Shabelle** *(Maamul Goboleedka Dooxada Shabeelaha)*, známý i jako „Správa údolí Shabelle" (Shabelle Valley Administration, SVA). Byl vyhlášen 13.4.2011 zástupci kmenů Jigeele a Hawadle v reakci na ustavení tzv. Hiiraanského státu v létě 2010. Stát ovládal řadu ozbrojených skupin a měl i dobré styky s ústřední vládou, která jeho prezidenta Abdifitaha Hassana Afraha 11.3.2012 jmenovala guvernérem oblasti Hiran. List vlajky Státu Dooxada Shabelle (**Obr. 14**) byl rozdělen na tři vodorovné pruhy – červený, bílý a zelený – překryté u žerdi světlomodrým trojúhelníkem. Nesl bílou hvězdu, zatímco silueta stromu v přirozených barvách zdobila vlající část bílého pruhu.[20)] Vlajka byla tímto mini-státem používána od 29.1.2012, dne 26.3.2013 byla přijata i za symbol správy oblasti Bakool.

Jediným mini-státem bez vlastního symbolu byl tak v této oblasti pouze **Stát Hiranland** (*Maamul Goboleedka Hiiraanland State)*, který v odpovědi na proklamaci Hiiraanského státu v létě 2010 v září téhož roku vyhlásili jiní exulanti z Hiranu. Jeho prezident Mukhtar Sheikh Abdirisak nevládne žádnými ozbrojenými milicemi a své nároky na podíl na správě oblasti chce uplatňovat výhradně politickými prostředky. Osud tohoto mini-státu tak závisí od výsledků soupeření milic Ahlu Sunna se Správou údolí Shabelle.

GALGUDUD

Etnicky pestrá demografie nejsevernější oblasti „vlastního Somálska" na hranici s autonomním Galmudugem vede k dalšími zajímavému jevu, souvisejícímu s existencí somálských mini-států. Zatímco všude jinde šlo nově vznikajícím mini-státům o vládu nad celými oblastmi, v Galgududu soupeří o vliv v jednotlivých jeho okresech.

Z devíti mini-států usilujících o politický vliv si pouze **Stát Galgaduud** *(Maamul Goboleedka Galgaduud)*, ustavený v Dubaji (SAE) v dubnu 2011 emigranty z této oblasti, vedenými Abdirashidem Mohamedem Dirirem, nárokoval vládu nad celou touto somálskou oblastí a bojoval se všemi ostatními mini-státy, usilujícími o kontrolu jejího území podle jednotlivých okresů. Stát vystupoval výhradně pod somálskou státní vlajkou.[21)]

Ve *Vexilologii* č. 164, s. 3222 najdete informaci o modré vlajce s nakloněným bílým půlměsícem a hvězdou, která patří **Státu Střední Somálsko** *(Dowlad Goboleedka Bartamaha Soomaaliya)*, známému i jako tzv. *Bartamahaland*. Byl vyhlášen 30.5.2010 v britském Leicesteru exulanty z kmene Mareehan ze západní části oblastí Galgudud a Mudug a nárokoval si vládu nad těmito územími. Původní zastánce vzniku tohoto mini-státu, sunnitské milice státu Ahlu Sunna Waljama´a *(Dowlad Ahlu-Sunna Wal-Jamma´a)*, nakonec jeho ustavení na somálské půdě nepodpořily a zklamaného prezidenta Mahameda Haashi Abdiho „Arabeye" dokonce uvěznily.

Dne 23.9.2010 příslušníci kmene Ayr kmenového společenství Habargidir z oblasti Mud vyhlásili

v Londýně (Velká Británie) **Stát Gil-Hiran a Haradhere** *(Maamul Goboleedka Gil-Hiiraan iyo Xaradheere)*, který pod rouškou boje s piraterií na pobřeží Galgududu usiloval pod ochranou sunnitských milicí o obsazení okresu Harardhere a vnitrozemí až do Hiranu. Tím se stal i vážným konkurentem Etiopií podporovaného Hiiraanského státu, s nímž bojuje o vliv ve vnitrozemním Hiranu. Protože se tak původně v cizině exulanty vyhlášený mini-stát fakticky konstituoval i na somálském teritoriu, psali jsme o jeho vlajce již ve *Vexilologii* č. 164, s. 3223.

Ke skutečné invazi samozvaných prezidentů do této oblasti ale došlo na jaře v r. 2011. Nejprve byl 27.3.2011 příslušníky kmene Abgaal kmenového společenství Hawiye sídlícími v Londýně vyhlášen pro 200 km dlouhé pobřežní území rozkládající se mezi okresy Harardhere v Mudugu a Budbudem v Galgududu **Somálský stát Mareeg** *(Ismaamul Goboleedka Mareeg)*. V dubnu 2011 byl kmenovými stařešiny vyhlášen i v proponovaném hlavním městě Elderu, a tak se informace o něm i jeho vlajce objevila již ve *Vexilologii* č. 164, s. 3222-3223.

Dne 30.3.2011 byl v britském Bristolu ustaven jinou částí somálské emigrace **Stát Waax a Waadi** *(Dowlad Goboleedka Waax iyo Waadi)*, usilující o ovládnutí okresů Harardhere, Mareeg, El-Dher, Masagawa a Galad z oblasti Galgudud a údolí řeky Jubba, zvláště okresů Turdho a Kowsar. Při vyhlášení jeho „samostatnosti" představil prezident Nor Ali Omar akas Dubad červeno-bíle pruhovanou vlajku nového státu se světlomodrým trojúhelníkem u žerdi.[22)] Později však tento mini-stát používal odlišný symbol – světlomodrý, bíle lemovaný klín na červeném listu s bílou hvězdou uprostřed (**Obr. 15**).[23)]

Dne 12.4.2011 byl s cílem ovládnutí území mezi městy Fah v Mudugu a Hurow v Galgududu a galgududských okresů Eldere, Wahweyn, Galad a Bilaquban vyhlášen **Stát Bila-Quban** *(Maamul Goboleedka Bila-quban State)*, o kterém jsme se již zmiňovali ve *Vexilologii* č. 164, s. 3223. Není nám známo, že by vůbec přijal vlastní vlajku.

Se záměrem ovládnout části oblastí Galgudud a Mudug byl 5.4.2011 založen **Stát Dooxo** *(Maamul Goboleedka Dooxo)* vedený Bashirem Abdullahi Abshirem, na jehož světlomodré vlajce byla somálská hvězda položena do místní tradiční nádoby velmi světle modrého odstínu a doplněna dole bílým nápisem „Dooxo State" (**Obr. 16**).[24)]

Místní domorodé nádobí se objevilo i na vlajce dalšího separatistického Státu **El-Bur** *(Maamul Goboleedka Ceelbuur State)*, který byl 5.6.2011 vyhlášen v Londýně, aby spravoval okres stejného jména. Samo město El-Bur bylo kdysi hlavním městem oblasti Galgudud a významným obchodním střediskem a v květnu 2012 předmětem bojů islámských milicí al-Šabáb s jejich sunnitskými protivníky z Ahlu Sunna Waljama´a. Prezident tohoto mini-státu Abdullahi Ma´alim Asparo představil 2.5.2012 i jeho vlajku, která vznikla vložením dvojice pohárů v bílé barvě na somálskou státní vlajku (**Obr. 17**). Někdy se doplňuje přidáním bílého nápisu CEELBUUR STATE při horním okraji.[20), 25)]

Zatím posledním pokusem o vytvoření mini-státu v této části Somálska bylo 15.3.2012 vyhlášení **Somálského státu Harardhere** *(Maamul Goboleedka Harardheere State)* v britském Londýně. Exulanti z tohoto galgududského okresu nejprve konzultovali místní stařešiny kmenů Suruur, Ayr, Saleeban, Abgal, Dir a Sikhal, a když ti dali novému projektu svoji podporu, přistoupili k jeho formálnímu ustavení. Tento mini-stát, informace o jehož vlajce nám zatím chybí, byl jedinečný tím, že do svého čela zvolil jako jediný ženu, Marian Abdi Ghediovou.

PUNTLAND A SOMALILAND

Secesionistických tendencí paradoxně nezůstává ušetřen ani *Puntland*, který vlastně dal všem ostatním tzv. zastáncům jednotného Somálska příklad, jak uchovat jeho existenci přes slabou ústřední vládu – sice se na ní podílet, ale současně si na ovládaném území uzmout její pravomoci. V r. 1998 to

ovšem ještě byl řízený proces, nikoliv samovolná dezintegrace z období 2010-2012, které dosud federální vláda jenom pasivně přihlížela. A protože předchozí přechodná vláda dokonce tolerovala pokusy místních odpůrců puntlandského prezidenta Faroleho o vymanění se cestou odtržení z vlivu jeho kmene Majeerteen, napětí mezi ní a do ledna 2011 jejím spojencem se dále prohlubovalo. Až série jednání o novém ústavním uspořádání, která se v letech 2011-2012 konala v puntlandském hlavním městě Garowe, ostří sporů otupila.

Nejstarším pokusem o odtržení bylo vytvoření Maakhirské republiky v oblasti Sanaag dne 1.7.2007 příslušníky kmene Warsangali kmenového společenství Daarood. O vývoji v tomto autonomním státu a jeho vlajkách jsme psali ve Vexilologii č. 154, s. 2998-2999 , stejně jako o jeho začlenění do Puntlandu 11.1.2009 (Vexilologie č. 164, s. 3225). Odstředivé tendence v dalších částech autonomie – viz níže – nakonec vedly k opětovnému odtržení Maakhiru. Dne 11.3.2012 byl v ugandské Kampale vyhlášen uprchlíky z této oblasti **Somálský stát Maakhir** *(Dowlad Maakhir State of Somalia)*, který zahrnuje oblasti Sanaag a Haylaan (Highlands) kontrolované Puntlandem a západní část oblasti Bari. Používá zcela novou vlajku, jejíž list je rozdělen na tři vodorovné pruhy – světlomodrý, bílý a zelený – s bílou hvězdou uprostřed horního pruhu. Pruhy jsou od sebe odděleny úzkými modrými proužky na úkor šířky prostředního bílého pruhu, které jsou spojeny malým modrým klínem při žerdi prostředního pruhu **(Obr. 18)**.[26)]

Zatímco o dalších dvou secesionistických státech, **Rasa-Asayr** *(Maamul Goboleedka Raas-Casayr, zal. 17.4.2011)* a **Západní Puntland** *(Dowlad Gobaleedka Galbeedka Puntlaand, zal. 13.1.2012)*, jsme již referovali ve *Vexilologii* č. 164 (s. 3227) [27)], protože politická situace v Puntlandu umožňuje jejich vyhlášení přímo na somálské půdě, zbývá se zmínit o **Puntlandském státu Karkaar** *(Maamul Goboleedka Karkaar ee Puntlaand)*, který byl 10.9.2011 vyhlášen ve městě Qardho, středisku kraje pojmenovaného po Karkaarských horách na jihu oblasti Bari. Poté, co se puntlandským úřadům nepodařilo splnit své závazky vůči obyvatelům oblasti, rozhodli se její představitelé v čele s plukovníkem Mohamedem Siciidem Jaamou „Jaadhigem" ochránit je před zvůli Puntlandu odtržením území. Od 11.9.2011 nový stát používá tyrkysově modré vlajky s černým, šedě stínovaným opisem KARKAAR STATE OF PUNTLAND **(Obr. 19)**.[28)]

Posledním mini-státem **Puntlandu je Stát Golol Mudug** *(Maamul Goboleedka Golol Mudug)*, vyhlášený příslušníky kmene Dir v okrese Golol puntlandské provincie Mudug 9.4.2012. Oblast sousedící s městy Hobyo a Jariban je známa mezi místními jako „země mléka a medu". Autonomie se hlásí k vlajce Puntlandu, doplněné při žerdi červeným trojúhelníkem, jehož vrchol sahá do poloviny délky listu **(Obr. 20)**.[29)]

Secesionistický *Somaliland* musí vzdorovat podobným problémům jako pro-federalistický Puntland. Nejstarším pokusem o boj se separatismem somalilandské vlády, byl vznik tzv. *Awdalské republiky* 13.2.1995 a její násilné potlačení, pozdější ustavení *Státu oblasti Adal* 8.9.2009, až konečně vyhlášení **Awdalského státu Somálska** *(Dawlad Goboleedka Awdal ee Soomaaliya)* 25.3.2011 v kanadském Edmontonu intelektuály z diaspory kmene Gadabuursi. Protože první dva pokusy se odehrály přímo na území Somalilandu a třetí byl kmenovými stařešiny z oblasti Awdal potvrzen na místě, nepovažujeme tento stát za mini-stát ve výše uvedeném smyslu a proto jsme o něm referovali již dříve (viz *Vexilologie* č. 164, s. 3227-3228).

Stejně tak stávající **Somálský stát Khatumo** *(Dawlad Goboleedka Khaatumo ee Soomaaliya)* vyhlášený na území Soolu, Sanaagu a Caynu 12.1.2012 zástupci kmene Dulbahante, jakož i jeho předchůdci (Severní kraj Somálska /1.5.2008-02/2009/ a Federace Sool, Sanaag a Cayn /11/2010-16.12.2011/), vznikly na základě válečných akcí mezi Puntlandem a Somalilandem. Poté,

SOMÁLSKÉ MINI-STÁTY

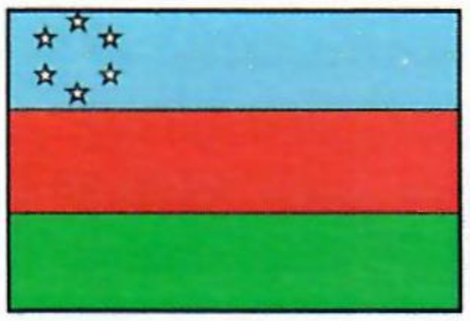

Obr. 1

Obr. 2

Obr. 3

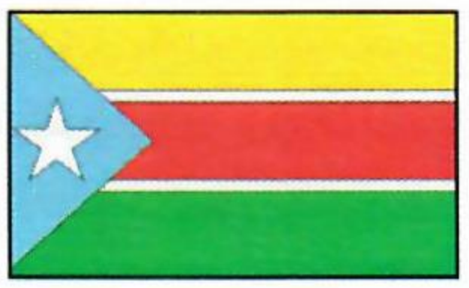

Obr. 4

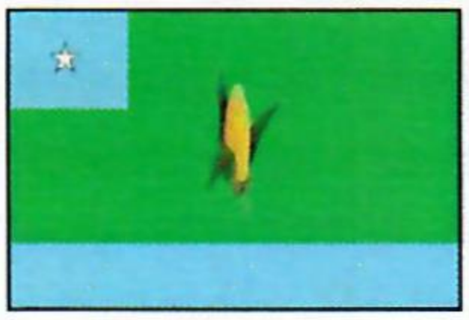

Obr. 5

Obr. 6

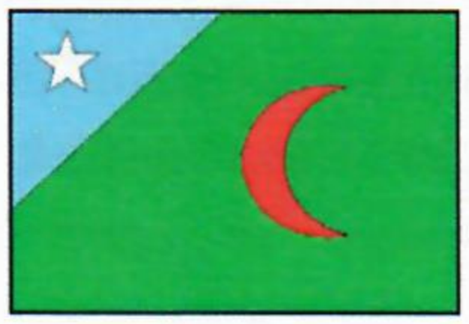

Obr. 7

Obr. 8

Obr. 9

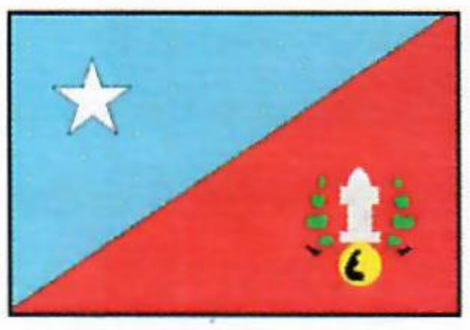

Obr. 10

Obr. 11

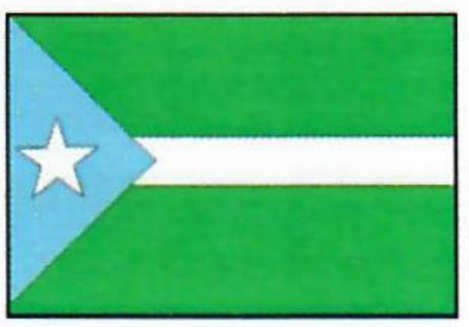

Obr. 12

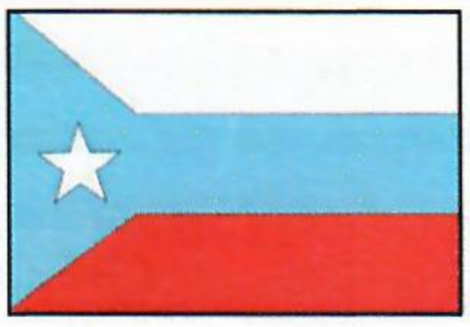

Obr. 13

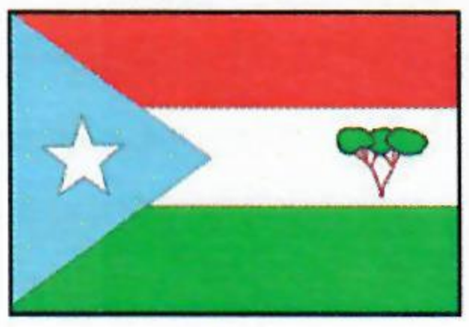

Obr. 14

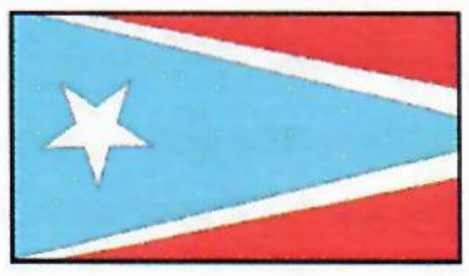

Obr. 15

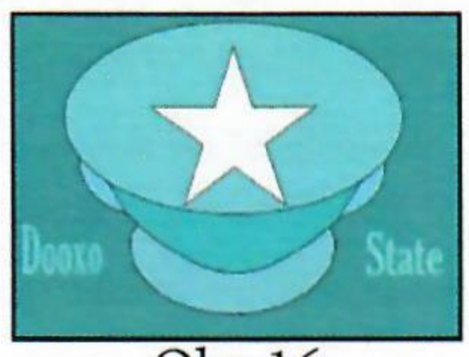

Obr. 16

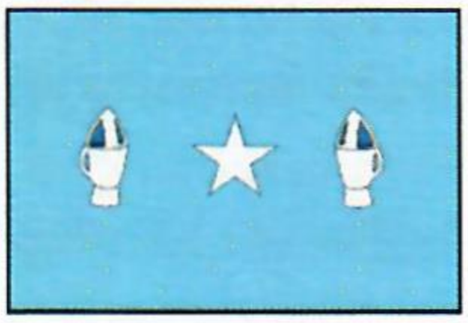

Obr. 17

Obr. 18

Obr. 19

Obr. 20

Obr. 21

Obr. 22

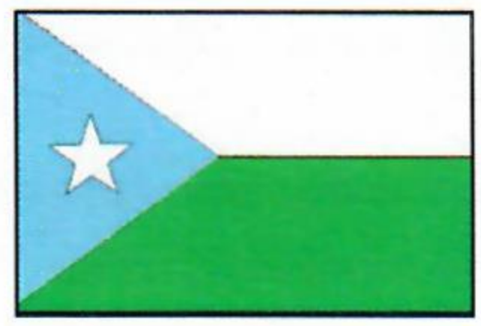

Obr. 23

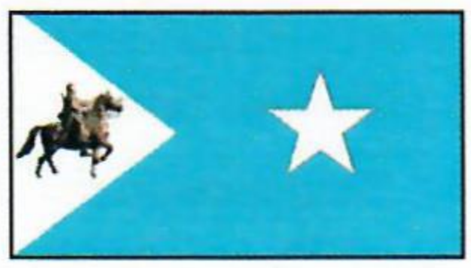

Obr. 24

NOVÉ VLAJKY

HERRERA

SANTA CRUZ

co hraniční spory mezi oběma autonomiemi v Africkém rohu 22.9.2004 přerostly do ozbrojeného konfliktu o vládu nad oblastmi Sool a Sanaag, kontrolu nad velkou částí území původně patřícího Somalilandu převzal Puntland. O historii tohoto území, které je nyní ve vztahu obou soupeřících států neutrální, stejně jako o jeho vlajkách, jsme psali ve Vexilologii č. 164, s. 3225-3226.[30)]

Charakter mini-státu tak mají pouze dva pokusy příslušníků kmene Issů z kraje Salal při hranicích s Džibutskem vyhlásit svůj stát a vyčlenit se tak z vlivu jak separatistického Somalilandu, tak kmene Gadabuursi, ovlivňujícího život v odtrženém Awdallandu, jehož součástí je i kraj Salal.

Nespokojeni s etnickou politikou autonomní Adalské oblasti a v odpovědi na její povýšení na „autonomní, demokratický, soucitný a civilizovaný stát federální somálské vlády" 25.3.2011 vyhlásili emigranti z kmene Issa v Paříži dne 9.4.2011 **Somálský stát Salal** (*Dowlad Goboleedka Salal ee Somaaliya)* v čele s prezidentem Mahadem Abibem Mahamudem jako součást federální správy Somálska. Inspirováni barvami džibutské vlajky přijali 29.1.2012 Issové vlajku o třech vodorovných pruzích – modrý, bílý a zelený – oddělených žlutými proužky a doplněnou státním znakem (k vlajícímu okraji obrácený velbloud zavinutý do vavřínového věnce a půloblouku šesti hvězd, vše zlaté) uprostřed bílého pruhu **(Obr. 21)**.[21, 31)]

Dne 7.2.2012 rozšířil stát Salal svůj vliv na další části Somalilandu, spravované autonomním Awdallandem a rozkládající se kolem měst Saylac (Zeyla) a Lughaye. Administrativa prezidenta Mahamuda tehdy vyhlásila **Stát Saylac a Lughaye** *(Dowlad Goboleedka Zeyla iyo Lughaya)* a získala pro něj podporu sousedního Džibutska. Proto také Issové z této oblasti nejprve prozatímně používali jako svůj symbol upravenou džibutskou státní vlajku doplněnou červeným nápisem SAYLA & LUGHAYA STATE OF SOMALIA v dolním pruhu nebo žlutou mapou svého mini-státu ve vlající části. Nyní se hlásí ke stejné vlajce jako Salal se státním znakem (na modrém francouzském štítu bílá hvězda, pod ním dvě vzpřímené hnědé ruce třímající stříbrné nože a nad ním šest zlatých hvězd, zavinutý do dvou zelených vavřínových snítek), který opět připomíná státní znak Džibutska, uprostřed **(Obr. 22)**.[32)]

ZÁVĚR

Shrneme-li předložené informace z vexilologického hlediska, pak lze jednoznačně konstatovat, že rozhodující většina všech mini-států se na svých symbolech hlásila k myšlence loajality Somálské republice, ačkoliv ji svojí činností i samotnou existencí de facto oslabovala a ohrožuje i nadále.

Do první skupiny můžeme zahrnout ty ze jmenovaných mini-států, které jako svůj symbol používaly somálskou vlajku, resp. vlastní vlajku nepřijaly, protože používání státní vlajky Somálska jim Národní charta somálské přechodné federální vlády z února 2004 zapovídá. Jako své symboly používaly vedle modifikovaného státního znaku Somálska i jeho vlajku v nezměněné podobě (Banadir, Banaadirland, Baay, Galgaduud), popř. ji mírně obměnily změnou odstínu modré barvy (Jubba-Jaziira) a přidáním dalších prvků (Jubbaland-3 /návrh/, Himan a Heeb /2010-2011/, Dooxo, El-Bur).

Ve druhé skupině jsou státní vlajky, na nichž byl somálský symbol připomenut v podobě modrého žerďového trojúhelníku s bílou hvězdou, překrývajícího zbývající pole listu (Dooxada Shabelle, Hiiraan a Midland, Ganaane, Jiin-Webi, Jubba a Shabelle, Jubbaland-2, Jubbaland-3, Mareeg, Waax a Waadi).

Do třetí skupiny patří mini-státy, které na své vlajky v podobě vodorovných pruhů vkládaly nejvýše světlomodrý pruh s bílou hvězdou, popř. hvězdami (Golol-Mudug, Koofur-Galbeed ee Soomaaliya, Maakhir /2012/).

Čtvrtá skupina zahrnuje mini-státy, které somálský symbol vložily na svou vlajku v jiných formách (kanton, pruh nebo jiný geometrický tvar). Patří mezi ně Dooxada Cagaaran, Hamar a Hamardaye,

Jubba-Raas a Shabelle-Jubba.

Další, pátou skupinu tvoří vlajky států, které odrážejí somálské barvy (bílou a modrou) v podobě pruhů (Salal, Saylac a Lughaye).

Vlajky zbývajících mini-států odkaz na somálské barvy přímo neobsahují (Abweyn, Jubbaland-1, Karkaar, Shabeelaha Dhexe).[33)]

Existence více než 50 různých entit (vč. územní správy dosazené ústřední vládou) v tak malé zemi jako je Somálsko může být velkou překážkou jejího sjednocení po porážce vzbouřenců z islamistického al-Šabábu. Pokud neprosadí nová ústřední vláda, ustavená v srpnu 2012, svou autoritu nad reálně existujícími autonomními oblastmi, mini-státy a klanovými milicemi, a pokud další z nich začnou zřizovat vlastní ozbrojené milice, může to skončit dalšími dvaceti hroznými lety „čekání na válku a následující rozpad"! ■

ADRESA AUTORA: Ing. Jaroslav Martykán,Matúškova 14/796, 149 00 Praha 4, martykan.cvs@seznam.cz

POZNÁMKY:

(1) Somálsko – islamismus nebo rozpad?, Vexilologie č. 154, s. 2995-3002; Somálsko: islámská vlna 2009-2011, Vexilologie č. 164, s. 3219-3230.

(2) Šlo o Somaliland (1991-), Puntland (1998-), Jubaland (1998-2001), Jihozápadní Somálsko (2002-2006), Jubaland (2006), Nejvyšší islámskou radu Somálska (2006), Galmudug (2006-), Ahlu Sunna Waljama´a (2007-), Maakhirskou republiku (2007-2008), Maakhirský stát (2008-2009), Severní kraj Somálska (2008-2009), Himan a Heeb (2008-), Awdalland (2010-), Gil-Hiran a Haradhere (2010-), Hiiraan (2010-), Jubaland (2010-2012), Federace Sool, Sanag a Cayn (2010-2012), Azania (2011-), Bila-Quban (2011-), Islámský emirát (2011-), Mareeg (2011-), Rasa-Asayr (2011-), Udubland (2011-), Khatumo (2012-) a Západní Puntland (2012-). Kromě toho jsme přinesli informace o symbolech dvou projektů – Gedolandu a Státu federovaného venkova, které nebyly nikdy ani formálně vyhlášeny.

(3) Muhyadin Ahmed Roble, Mohamed Askar: A War in Waiting. Somalia´s Disintegration into Mini-States, Somaliareport ze 4.5.2012.

(4) http://www.digilnews.com/?p=5322.

(5) http://www.facebook.com/pages/Jubbaland-State-Of Somalia/210586135621258.

(6) http://kismaayo24.com/?p=27270.

(7) H. Calvarin: Troubles et drapeaux sur la côte orientale de l´Afrique , Franciae Vexilla, č. 70/116 (2013), s. 13.

(8) http://en.wikipedia.org./wiki/Jubaland

(9) Vexilologie č. 172, s. 3388.

(10) http://www.somaliaonline.com/community/showthread.php/61695-So-many-Flags.

(11) http://www.youtube.com/watch?v=BDjGklW9mT8.

(12) http://www.youtube.com/watch?v=LtEuOI_lLn8.

(13) http://www.youtube.com/watch?v=Sq79Pt-XIZ0.

(14) http://www.raxanreeb.com/2012/03/maamulka-banaadir-state-oo-sheegay-inay-u-dhanyihiin-dadka-daga-gobalada-banaadir-iyo-labada-shabeele/rbc3/.

(15) http://www.youtube.com/watch?v=uvv0P55RYK8.

(16) http://remote1.na.amec.com/news/Madaxweynaha%20Maamul%20goboleedka%20Xamar%20iyo%20Xamr%20daye%20state%20oo%20kulan%20la%20qaatay%20odayaasha.htm?reportid=94095.

(17) http://hiiraan.com/news/2012/Feb/wararka_maanta11-16920.htm.

(18) http://www.youtube.com/watch?v=HqgqocnI91k.
(19) http://www.youtube.com/watch?v=FafCqCv37GQ.
(20) http://arimahasiyaasada.blogspot.com/2012_05_01_archive.html.
(21) http://www.somaliaonline.com/community/showthread.php/61695-So-many-Flags.
(22) http://www.bar-kulan.com/2010/08/01/qaahira-oo-laga-taageeray-waax-waadi/.
(23) http://www.waaxweyniyowaadi.com/news.php?readmore=33.
(24) http://www.muqdishonews.com/2011/04/05/warsaxaafadeed-kasoo-baxay-xafiiska-madaxwey-naha-dooxo-state/.
(25) http://www.youtube.com/watch?v=rKp0V9vo33M.
(26) Osobní informace Jaume Ollé Casalse pro konferenci FOTW 23.6.2012; http://spr.fm/index.php?option=com_k2&view=item&id=3123:olole-dib-loogusoo-noolaynaayo-maakhir-state-oo-dib-uga-bilawday-qaybo-kamid-ah-dalka-gudihiisi-iyo-wadamada-jaarka-ah-iyo-shirweyne-arimahaasi-looga-tashanaayo-oo-kusoo-gebogaboobay-dalka-ugandha&Itemid=139.
(27) Stát Rasa Asayr přijal novou vlajku 29.1.2012 – dva vodorovné pruhy – bílý nad zeleným – s modrým klínem vloženým při žerdi a doplněným bílou hvězdou **(Obr. 23)**
(28) http://ethnia.jm2.net/polity.php?ASK_CODE=HD__&ASK_YY=2012&ASK_MM=01&ASK_DD=12&SL=en
(29) http://cammaara.ca/index.php?news=121.
(30) Stát Khatumo přijal novou vlajku 9.11.2012, v níž na světlomodrém listu bílou hvězdu doplňuje socha jezdce v bílém trojúhelníku při žerdi **(Obr. 24)**. Socha byla vztyčena v Mogadišu a představuje krále Sayyida Muhammada Abdulláha Hassana, vládce místního dervišského státu z let 1896-1920.
(31) http://www.djibtalk.com/somali/readmorehead.php?newsid=5405.
(32) http://diredawanews.com/2012/01/23/salal-is-not-no-man%E2%80%99s-land-and-it-isn%E2%80%99t-certainly-for-dowry/
(33) Protože jako zdroje informací o podobě vlajek sloužily často nekvalitní fotografie, záběry z videí apod., kde jsme s autorem kreseb jejich podobu víceméně odhadovali, nelze vyloučit drobné odchylky uváděných kreseb některých vlajek od skutečnosti a jejich improvizovaný charakter. Pokud jsme měli k dispozici kvalitní ilustrace, fotografie či záběry, resp. bylo možno usuzovat na jistou ustálenou podobu vlajek, používanou při různých situacích, pak jsme bližší údaje o jejich grafické podobě v textu uvedli.

SUMMARY

When adopting the National Chart of the Somali Transitional Federal Government in February 2004, then provisional government hardly anticipated the danger of possible disintegration the country could face in the future. The charter established the federal administration of the country and allowed the formation of the relatively autonomous regions as potentially positive aspect because it could produce local credible leadership and also contribute to the reemergence of Somalia. However, the increasing development of the system of semi-state style of government seems to reignite hidden clan conflagrations. Since 2010, forty-three mini-states were declared by Somali exiles that were expelled by al-Shabaab abroad. They all have self-nominated presidents and they also create their own identities, to include flags, arms, state anthems and websites. The most negative aspect of this development is that the mini-states appear superior to the central government, potentially complicating national reunification. It could even lead to confrontations among mini-states and the federal government, particularly among the mini-states themselves who could have confrontations on the borders dividing them, because every

single clan and even sub-clan living on the same area strives for establishment of such a mini-state and then tries to claim his share of the resources and power in the federal government. Therefore, the increasing phenomenon of mini-states could jeopardize national unity. This article brings an overview of the mentioned mini-states and their flags.

ALEŠ BROŽEK

VRATISLAV KALOUSEK A JEHO VEXILOLOGICKÉ AKTIVITY

Agendou státních symbolů nově vzniklé Československé republiky se zpočátku zabývalo prezídium ministerské rady (dále jen PMR), které ji převzalo po Revolučním národním shromáždění[1]. PMR také svolalo na 2. ledna 1919 schůzi znakové ankety. Státoprávní otázky však spadaly do působnosti ministerstva vnitra (dále jen MV), na což upozornil profesor JUDr. Jiří Hoetzel, který v tu dobu zastupoval ministra vnitra, PMR přípisem č. 2775 z 28. ledna 1919 [2]. Pod pracovní verzí textu přípisu byl kromě ministerského rady JUDr. Václava Joachima podepsán i ministerský místotajemník JUDr. Vratislav Kalousek[3].

Další porada znakové komise, jak se znaková anketa začala nazývat, se uskutečnila 1. dubna 1919. Opět ji svolalo PMR. Místo pozvaného JUDr. J. Hoetzela se jí zúčastnil V. Kalousek[4]. Zápis z ní vypracoval JUDr. František Stašek z PMR a uvedl, že se komise usnesla pro urychlení přijetí základního symbolu republiky stanovit vládním nařízením malý znak. O podobě středního a velkého znaku, státní, prezidentské a námořní vlajky se mělo jednat v nejbližší době. MV dostalo za úkol vypracovat osnovu zákona o znaku republiky[5].

S průběhem dubnové porady zřejmě nebylo MV zcela spokojeno, takže přípisem 13496 z 10.4.1919 znovu upozornilo PMR, že celá agenda přísluší MV a že by se tím neměla zabývat dvě ministerstva. Přesto i následující poradu svolalo PMR. Pozvaného J. Hoetzela opět zastoupil V. Kalousek. Na této poradě se 3. června 1919 usneslo, že další porady bude svolávat oddělení MV, a zároveň bylo MV vyzváno, aby další porady svolávalo a vedlo.
Tento úkol připadl hnědookému V. Kalouskovi [6]. Byl sice mladší než většina členů znakové komise, ale jeho osobní vlastnosti, mezi něž patřila neobyčejná píle, přesnost, dochvilnost a důkladnost hraničící až s puntičkářstvím [7], byly zárukou, že je vhodnou osobou pro tuto činnost.

Vratislav Kalousek se narodil historikovi a univerzitnímu profesorovi Josefu Kalouskovi (1838-1915) a Kateřině, rozené Roenerové (1841-1915) 11. prosince 1883 v Praze. V r. 1903 maturoval s vyznamenáním na vinohradském gymnáziu a po absolvování práva na Karlově univerzitě vstoupil v roce 1909 do politické služby. Po roční praxi v pražském místodržitelství byl v červnu 1910 přidělen okresnímu hejtmanství v Mladé Boleslavi jako koncipista. Na MV nastoupil 30. listopadu 1918 nejprve jako místotajemník 1. oddělení, které řešilo otázky ústavní a státoprávní a sídlilo v Tereziánském ústavu šlechtičen na Hradě. Po roce se stal ministerským tajemníkem, od dubna 1922 byl odborovým radou, od října 1927 vrchním odborovým radou, od července 1934 ministerským radou a řídil legislativní oddělení MV [8].

Pozvánku na zasedání znakové komise 4. července 1919, na němž se dohodlo, že československá vlajka bude mít modrý klín sahající do třetiny, již připravil V. Kalousek. Ze zasedání vypracoval zápis a připravil návrh zákona s důvodovou zprávou, který byl rozeslán k připomínkám ministerstvům 6. října 1919. Na jednáních ústavního výboru parlamentu v lednu 1920, na nichž byla zpochybněna navržená podoba státní vlajky, zastupoval společně s J. Hoetzelem MV. Z jednání znakové komise 19.

ledna 1920 pořídil zápis. Objednal zhotovení vzorů vlajek u firmy Kettner a Škalou podle návrhů poslanců, aby se dala posoudit jejich vhodnost. Připravil podklady k jednání subkomitétu pro vlajku 23. ledna 1920, na němž bylo doporučeno prodloužit modrý klín do poloviny. Předsedal jednání znakové komise 26. ledna 1920. Byl v neustálém kontaktu s G. Friedrichem, V. Štechem a A. Valšíkem, kteří byli pověřeni vypracováním dobrozdání na znak a vlajku, a s ministrem T. Zahradníkem (9). Tomu posílal do lázní podklady k návrhu zákona i text důvodové zprávy k zákonu, aby s ním mohl T. Zahradník seznámit ústavní výbor 16. března 1920. Byl přítomen i zasedání ústavního výboru 30. března 1920 před jednáním o návrhu zákona v parlamentu (10).

Dne 30. března 1920 přijali poslanci zákon č. 252/1920 Sb. a V. Kalousek k němu připravil vládní nařízení přijaté 20. srpna 1920 a otištěné pod č. 512/1920 Sb. . V následujícím roce se zúčastnil porad ke stanovení podoby státní pečeti a vypracoval z nich zápisy. Ty se vždy vyznačovaly přesným vyjadřováním a čistou češtinou (11).

Vyjadřoval se i k dalším problémům souvisejícím se státní symbolikou. Když se vrátil primátor Prahy Karel Baxa z Mariánských Lázní v r. 1924 a doporučil, aby se nařizovalo vyvěšování státní vlajky na všech veřejných budovách při slavnostních příležitostech, V. Kalousek upozornil, že československé zákonodárství k takovému nařízení nemá podporu. Zároveň si postěžoval, že státní a zemské úřady mají stále bíločervené prapory, ale uvědomoval si, že jejich náhrada státními vlajkami by byla finančně značně nákladná (12).

K vyřízení dostal v dubnu 1931 přípis zemského úřadu v Užhorodě, kde se navrhovalo, aby vládní nařízení č. 512/1920 Sb. bylo doplněno ustanovením. V něm se mělo uvést, že tam, kde se vedle městských, národních a zemských praporů vyvěšuje státní vlajka, má být na čelném místě a v přiměřené velikosti. V. Kalousek k tomu poznamenal, že jsou pokusy o podobnou úpravu v historických zemích, a doporučil, aby se využilo posledního odstavce paragrafu 10 zákona č. 252/1920 Sb. o nepřiměřeném užívání státních vlajek (13).

Podpis V. Kalouska najdeme i pod vyjádřením MV z října 1933 ke služebnímu předpisu Vlajky vojenských plavidel a jak se jich používá (14). Rok nato s ním počítalo Státní nakladatelství, že společně s L. Klicmanem, V. Vojtíškem a V.V. Štechem napíše čtyřstránkový leták o používání státní vlajky (15). Důstojné postavení československé státní vlajky nakonec vyřešil zákon z 21. října 1936 o užívání vlajek, znaků a jiných symbolů (č. 269 Sb.). Legislativní oddělení MV na něm spolupracovalo od r. 1935 (16), jeho přijetí se V. Kalousek žel už nedožil. V dubnu 1935 se sice stačil ještě oženit s Jarmilou Novotnou, ale po delší vážné nemoci zemřel 5. srpna 1936 v podolském sanatoriu a 8. srpna 1936 byl uložen do rodinné hrobky na Olšanech (17).

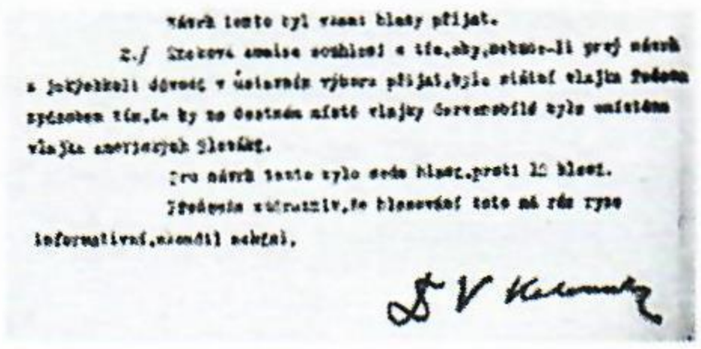

ADRESA AUTORA: Ing. Aleš Brožek, Keplerova 34, 400 07 Ústí nad Labem, brozek@svkul.cz

POZNÁMKY:

(1) Zájemce o detaily odkazuji na kapitolu Problematika stanovení státních znaků, vlajky a pečetí Československé republiky v letech 1918 – 1938 ve studii M. Hlinomaze Vývoj československé státní symboliky v letech 1918 – 1990, Sborník archivních prací, 42, 1992, č. 1, s. 88-106 nebo na kapitolu Státní symboly v meziválečném období na s. 31-47 v knize Z. Svobody Československá státní a vojenská symbolika, Praha 1991.

(2) Národní archiv v Praze (dále jen NA), f. PMR, ka 1776.

(3) Jeho podpis najdeme i na výnosu MV č. 17 ze 17. ledna 1919, jehož text připravil V. Kalousek již 16. prosince 1918 a jímž si vyžádalo MV od místodržitelského archivu historický přehled znaků. NA, f. AR-ÚAMV 1918-34, ka 89.

(4) Tvrzení M. Hlinomaze na s. 90 v pozn. 38, že V. Kalousek byl přítomen už na jednání 2.1.1919 je mylné.

(5) Přípis PMR 6047 ze 7.4.1919.

(6) Barvu očí i vlasů (kaštanové) udal V. Kalousek v žádosti o zbrojní pas v r. 1915 uložené v NA, f. Polic. ředitelství Praha II – všeob. spisovna 1931-1940, ka 7266, sign. K328/23.

(7) Tyto vlastnosti uvedli v nekrolozích otištěných v Právníku ze září 1936, s. 468-470, resp. ve Veřejné správě č. 6-7 z června – září 1936, s. 257-259 jeho nadřízení J. Hoetzel a V. Joachim.

(8) Základní biografické údaje sepsala Marie Ryantová v inventáři k osobnímu fondu V. Kalouska deponovanému v Archivu Národního muzea. Informace o úředním postupu byly získány excerpcí kvalifikačních tabulek pracovníků MV uložených v NA, fond PMV, ka 267, sign. 1931-1935 I/K/5 a PMV, ka 351a, sign. 1936-1940 I/8/K. Za jejich vyhledání děkuji V. Měšťánkové z Národního archivu.

(9) Archiv AV ČR, fond G. Friedrich, ka 1; Knihovna kláštera premonstrátů v Praze, Osobní fond T. Zahradníka, složka 4.

(10) Archiv Poslanecké sněmovny, 164., 167., 168. a 175. těsnopisecký zápis o schůzi ústavního výboru.

(11) V. Kalousek pravidelně publikoval ve Věstníku MV. Pro vexilology je významný zejména jeho článek Vysvětlivky k zákonu o státní vlajce, státních znacích a státní pečeti otištěný v r. 1920 v č. 7.

(12) NA, f. MVI-NR, ka 283, sign. A-1147.

(13) NA, f. MVI-SR, ka 54, sign 1/86/1/10.

(14) NA, f. MVI-SR, ka 3316, sign. 10/346/26.

(15) NA, f. PMR, ka 2178, sign. 402/230. Leták vyšel anonymně.

(16) NA, f. PMR, ka 2080, sign. 401/1153. Pro přesnost je nutno uvést, že MV zpočátku chystalo vlastní zákon o užívání vlajek, znaků... a o opatřeních proti závadným označením.

(17) Parte uloženo v Archivu NM, f. V. Kalousek, ka 2.

Legal aspects of the Czechoslovakia national flag's adoption were treated by the senior officer of the Interior Ministry and the head of its legal department Vratislav Kalousek (1883-1936). As the Interior Ministry was responsible for constitutional and administrative questions of the whole procedure Kalousek called and presided over all meetings of the Arms Committee since 1919 until 1920, supervised judicial details and accelerated the proceedings. He also prepared the subsequent government decree to the State Symbols Act No. 512 dated 20.8.1920 and suggested a special bill that had to regulate the display and protection of the states symbols. The dignified status and protection of the Czechoslovak national flag was finally established when the relevant The Use of the State Flag, Arms and other Symbols Act No.269 from 21.10.1936 was approved. Although the legal department of the Interior Ministry

led by Vratislav Kalousek participated in this law's preparations since 1935, Kalousek himself did not live to see its approval because he died two months earlier after a long serious illness.

NOVÉ VLAJKY

Herrera (Panama)

Přesně po 98 letech od svého založení přijala panamská provincie Herrera svoji první oficiální vlajku. Vlajka byla poprvé představena dne 18. ledna 2013 při příležitosti oslav tohoto výročí. Má dva vodorovné pruhy, žlutý a modrý. Uprostřed listu je okrová silueta mapy provincie s vyznačenými hranicemi jejích distriktů a jejich názvy. Kontura siluety mapy a hranice distriktů jsou černé, názvy distriktů modré barvy. Ve žlutém pruhu je nad mapou do oblouku seřazeno sedm malých modrých pěticípých hvězd, symbolizujících sedm distriktů, na které se provincie administrativně dále dělí. Poměr stran vlajkového listu je 2:3. (http://www.prensa.com/impreso/nacionales/la-provincia-de-herrera-exhibe-su-nueva-bandera/151554; http://driza.blogspot.cz/2013/01/la-provincia-de-herrera-exhibe-su-nueva.html; Gaceta de Banderas, Noticiario de la SEV, č. 166/2013, s. 17-18) JH

Santa Cruz (Bolívie)

Oblastní zákonodárné Shromáždění bolívijského departementu Santa Cruz přijalo dne 14. června 2013 zákon prohlašující vlajku známou dosud pod místním názvem „vlajka květu patujú" jako symbol tohoto departementu. Je to bílý list, na kterém je kosmo položený květ rostliny známé v Jižní Americe pod názvem patujú, latinsky Heliconia rostrata, česky Helikónie zobanitá nebo též bihaja. Květ má červenou bázi, z níž vyrůstá střídavě po obou stranách celkem jedenáct listenů (5+6), jejichž barva přechází postupně z červené do žluté a zelené barvy. Tím připomíná barvy bolívijské národní vlajky, a zřejmě proto je také bolívijským národním květem. Poměr stran vlajkového listu je 2:3. Vlajka je symbolem domorodých Bolívijců a bývá často používána při různých protestních demonstracích. Zákon uvádí, že květ reprezentuje model rozvoje departementu Santa Cruz založený na využívání obnovitelných přírodních zdrojů, na podpoře národního rozvoje a ochrany životního prostředí. Tato nová vlajka nahrazuje dosud užívanou zeleno-bílo-zelenou vlajku zavedenou již v roce 1864, která je v posledních letech často používána zastánci větší autonomie pro tuto oblast. (http://www.noticiasfides.net/g/politica/aprueban-ley-que-declara-la-bandera-de-la-flor-de-patuju-como-simbolo-de-santa-cruz--13913/; http://leo.bo/noticiacompleta. php?idnoticia=7687; Gaceta de Banderas, Noticiario de la SEV, č. 166/2013, s. 17-18) JH

RŮZNÉ

K padesátinám Josefa Hubky

Dne 13. prosince 2014 oslavil „abrahámoviny" místopředseda České vexilologické společnosti a její knihovník Josef Hubka, jeden z jejích vůbec nejmladších nových členů, kterým se stal ve svých patnácti letech. My starší si pamatujeme na tehdejšího zvídavého mládence z Rakovníka, který se pravidelně se svým kamarádem Vítem Kejlou zúčastňoval členských schůzí tehdejšího Vexilologického klubu a živě se zajímal o vexilologické dění u nás i v zahraničí. Jeho zájem o činnost klubu ho v r. 1991 přivedl k aktivní práci ve výboru, kam byl kooptován za Ing. L. Hnáta, který koncem r. 1990 odjel dlouhodobě služebně do zahraničí. V náročné funkci jednatele se ve spolupráci s předsedou klubu docentem Muchou podílel na ad-

ministrativních pracích na přeměně VK ze zájmové organizace zřizované Obvodním kulturním domem v Praze 3 na samostatné občanské sdružení. Pro svou pečlivost a odpovědný přístup k povinnostem byl ve funkci jednatele potvrzen i ve volbách výboru v r. 1995 a setrval v ní až do r. 2004, kdy se stal knihovníkem a výkonným redaktorem přílohy Vexilokontakt. Od r. 2012 je druhým místopředsedou ČVS a jejím knihovníkem, který se zasloužil o zpracování rejstříků všech knih a časopisů, jež naše společnost za 42 let své činnosti získala. Sám je však také aktivním autorem: vedle článků ve zpravodaji Vexilologie a přípravy její nepravidelné přílohy (od r. 2000) začal v r. 2001 se sestavováním vlastního soukromého vexilologického zpravodaje Vexilolog, jehož již vydal 54 čísel. Za svou aktivní autorskou činnost byl na 4. českém národním vexilologickém kongresu v Přibyslavi v r. 2008 oceněn Čestným uznáním ČVS. Od r. 2010 spravuje i webovou stránku Vexilologické album, jejímž účelem je vytvoření nejaktuálnějšího přehledu státních vlajek a znaků všech zemí světa, včetně vlajek a znaků jejich nižších administrativních jednotek; tato stránka bohatě navštěvovaná vexilology z Česka i 40 zemí světa je přístupná z webu ČVS. Jeho publikační činnost mu získala popularitu i v zahraničí, kde se pravidelně zúčastňuje mezinárodních vexilologických kongresů. Na regionálních i národních setkáních aktivně popularizuje činnost naší společnosti a české vexilologie vůbec. Chtěl bych využít této příležitosti a našemu dlouholetému činorodému a spolehlivému kolegovi poděkovat za obětavou práci pro Českou vexilologickou společnost a popřát do dalších let mnoho sil a úspěchů v osobním životě i na poli vexilologickém. JM

Jubilea

V roce 2015 oslaví své významné životní jubileum následující členové České vexilologické společnosti:

Otakar KAŇOVSKÝ 4. ledna - 80 let,
Josef HAMPL 17. ledna - 70 let,
Gustav KADLEC 31. ledna - 60 let,
Václav NENÁHLA 11. února - 65 let,
Vladimír ZEDNÍK 22. února - 85 let,
Břetislav MAŠEK 8. března - 75 let,
Petr EXNER 1. května 65 let,
Drahoslav SIVERA 6. června - 60 let,
Vladimír KLEJZAR 18. června - 65 let,
Zdeněk URBAN 22. června - 65 let,
Ján KOVÁČ 8. srpna - 60 let,
Jiří PATERA 18. srpna - 80 let.

K jejich výročí jim gratulujeme a přejeme hodně zdraví, osobních i vexilologických úspěchů.

■ Výbor ČVS

Z výborové schůze

Výbor ČVK stanovil termíny řádných schůzí v roce 2015: 7. února, 6. června, 5. září a 5. prosince vždy od 13 hodin v klubovně v Blahoslavově ulici č. 2, Praha 3. V případě potřeby se může sejít i před Výroční členskou schůzí 28. března 2015 a o prázdninách v červenci 2015.

■ Výbor ČVK

VEXILOLOGIE Č. 174, PROSINEC 2014
ZPRAVODAJ ČESKÉ VEXILOLOGICKÉ SPOLEČNOSTI, O. S.
ISSN: 1211-2615
Adresa: Ing. Jaroslav Martykán,
Matúškova 14/796, 149 00 Praha 4
E-mail: vexilologie@centrum.cz
Web: www.vexilologie.cz
Výkonný redaktor: Ing. Aleš Brožek
Redakční rada: Ing. Aleš Brožek,
Ing. Petr Exner, Mgr. Pavel Fojtík,
Ing. Petr Holas, Josef Hubka,
Ing. Jaroslav Martykán (předseda),
PhDr. Zbyšek Svoboda
Grafická úprava: Karel Kolman
Výtvarná spolupráce: Ing. Petr Exner,
Josef Hubka
Anglické překlady: Ing. Jaroslav Martykán

VEXILOLOGIE NO. 174, DECEMBER 2014
Journal of the Czech Vexillological Society
Address: Ing. Jaroslav Martykán,
Matúškova 14/796, CZ-149 00 Praha 4

OBSAH

Jaroslav Martykán
Somálsko – znovu hrozí rozpad? 3411

Aleš Brožek
Vratislav Kalousek a jeho vexilologické aktivity 3422

Nové vlajky 3425

Herrera (Panama) 3425

Santa Cruz (Bolívie) 3425

Různé 3425

K padesátinám Josefa Hubky 3425

Jubilea 3426

Z výborové schůze 3426

CONTENTS

Jaroslav Martykán
Somalia – On the brink of a break-up again? 3411

Aleš Brožek
Vratislav Kalousek and his vexillological activities 3422

New Flags 3425

Herrera (Panama) 3425

Santa Cruz (Bolivia) 3425

Varia 3425

Josef Hubka is fifty 3425

Jubilants 3426

From the committee meeting 3426

prosinec 2014 ISSN 1211-2615 č. 174